

Beslisnota voor het college

Datum 6 november 2024

Onderwerp Uitvoeringsplan Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2026
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder Paul Guldemon

Samenvatting

De gemeenteraad van Zwolle heeft op 21 mei 2024 het Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 vastgesteld, met als doel om 20% minder grondstoffen te verbranden. Dit willen we bereiken door preventie, zuiverheid van ingezamelde grondstoffen en meer recycling. Het Uitvoeringsplan voor de komende twee jaar bevat specifieke maatregelen om deze doelen te bereiken.

De gemeente heeft al stappen gezet door een tarief op restafval in te voeren, wat heeft geleid tot een daling van het restafval tot 91 kg per inwoner per jaar (in 2022 nog 164 kg/inw). Echter, om de landelijke doelstelling van 60% recycling in 2030 te halen, zijn verdere maatregelen nodig. Op basis van de afvalgegevens van 2023 komt Zwolle op een recyclepercentage van 58,3%. Dat is een mooie prestatie die ruimte biedt voor verdere groei. Preventie van afval is een belangrijke volgende stap, hoewel dit moeilijker te realiseren is vanwege de invloed op het koopgedrag van inwoners.

De gemeenteraad blijft op de hoogte van de voortgang via informatienota's. Het plan wordt elke twee jaar herzien in overleg met belangengroepen. Inwoners zijn betrokken bij het opstellen van het plan en er wordt een communicatiecampagne opgezet om hen te informeren over afvalscheiding.

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.3.1 Grondstoffen
Begroting wijzigen Nee
Budgetnummer

Bijlagen

1. Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 - Uitvoeringsplan 2025-2026

Openbaarheid

☒ Openbaar
☐ Geheim

Ontwerp besluit

Het college besluit:

1. Akkoord te gaan met het uitvoeren van de maatregelen uit het Uitvoeringsplan 2025-2026 zoals beschreven in het Grondstoffenplan;
2. In te stemmen met bijgevoegde informatiebrief aan de gemeenteraad.

voorstel

Zwolle

Datum

6 november 2024

Collegebesluit d.d.:

- ☐ Conform
- ☐ Gewijzigd
- ☐ Aangehouden
- ☐ Teruggenomen

Datum

6 november 2024

Inleiding

Op 21 mei 2024 heeft de gemeenteraad het kaderdocument Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 vastgesteld. In dit plan staat de ambitie om tot minimaal 20% (kg) van voor verbranding aan te bieden huishoudelijke grondstoffen te reduceren. Dit willen we bereiken door in te zetten op preventie, zuiverheid van ingezamelde grondstoffen en meer grondstoffen uit het restafval halen. Het nu voorliggende Uitvoeringsplan heeft een looptijd van twee jaar en bevat maatregelen die we in deze periode gaan uitvoeren om de ambitie te halen.

Kader

- Wet milieubeheer
- Kaderdocument Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 (raadsbesluit 21 mei 2024)

Beoogd effect

Met het uitvoeren van dit Uitvoeringsplan wordt de eerste stap gezet naar de ambitie van 2030 om minimaal 20% (kg) van voor verbranding aan te bieden huishoudelijke grondstoffen te reduceren.

Argumenten

1.1 Maatregelen zijn nodig om meer grondstoffen te recyclen

Met de invoering van het tarief op restafval heeft de gemeente Zwolle een grote stap gezet om restafval te verminderen en grondstoffen te recyclen. Na het eerste jaar is duidelijk geworden dat de hoeveelheid fijn restafval is gedaald tot 91 kg per inwoner per jaar (in 2022 nog 164 kg/inw). Het uiteindelijke landelijke doel is om in 2050 volledig circulair te zijn. Hiervoor zijn meer maatregelen nodig zoals meer recycling van grondstoffen, maar nog beter is het voorkomen dat restafval ontstaat.

Rijkswaterstaat heeft in het voorjaar van 2024 nieuwe doelstellingen bekend gemaakt. In 2030 moet 60% van het huishoudelijk afval worden gerecycled. Hierbij wordt ook gekeken naar het uitval tijdens het recyclingproces. De bedoeling is om meer in te zetten op de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Onze gemeentelijke doelstellingen lopen in lijn met de doelstelling van het Ministerie. We zien de noodzaak om maatregelen te nemen om de kwaliteit van de ingezamelde grondstofstromen te verbeteren.

1.2 Preventie is de volgende stap

Wat niet wordt gekocht, wordt ook geen afval. Als gemeente hebben we altijd ingezet op het goed scheiden van het restafval in grondstofstromen. De komende periode willen we ook maatregelen gaan onderzoeken en uitvoeren die ervoor moeten zorgen dat er minder afval ontstaat. Dit is een moeilijker opgave. Als gemeente hebben we minder grip op het gedrag van inwoners als het gaat om de aanschaf van goederen. Toch gaan we ons inzetten om inwoners aan te zetten ander gedrag te vertonen. We streven naar een bewust aankoop- en afdankgedrag. Met afdankgedrag bedoelen we ook dat het moment dat een product afval wordt, wordt uitgesteld (= kringloop). Dit is een onderwerp bij de inwonerscommunicatie. Het Burgerberaad Zwolle heeft over preventie ook adviezen uitgebracht. Deze worden meegenomen in de verdere uitwerking.

2.1 De gemeenteraad blijft op de hoogte

Het vaststellen van het Uitvoeringsbesluit is een bevoegdheid van het college. De gemeenteraad heeft aangegeven op de hoogte te willen blijven van de ontwikkelingen op het gebied van afval en

Datum

6 november 2024

grondstoffen. Met bijgevoegde raadsbrief brengen we de gemeenteraad op de hoogte van de maatregelen die in 2025 en 2026 worden uitgevoerd.

Alternatieve mogelijkheden

De looptijd van het kaderdocument is tot en met 2030. Bij voorgaande grondstoffenplannen werd een uitvoeringsprogramma gepresenteerd voor de looptijd van het gehele plan voor. Het is echter bijzonder moeilijk om zoveel jaar vooruit maatregelen en acties te formuleren. Vandaar dat we hebben gekozen om elke twee jaar een nieuw pakket met maatregelen op te stellen in samenspraak met de belangengroepen uit de stad.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Zowel bij het opstellen van het kaderdocument als het Uitvoeringsplan zijn inwoners betrokken. In lijn met het participatietraject Hanza! hebben we een aantal keren overlegd met verschillende belangengroepen over de te nemen maatregelen. Daarnaast is een infoquête gehouden. Hiermee hebben we niet alleen informatie verstrekt, maar ook input opgehaald. In hoofdstuk 2 van het plan wordt uitvoerig ingegaan op het participatietraject.

Communicatie

Eén van de voorliggende maatregelen is om een communicatieplan op te stellen en uit te voeren. Dit plan gaat uit van vier sporen:

1. Een communicatiecampagne, gericht op alle inwoners van Zwolle, met als doel het uitleggen van welk afval bij welke afvalstroom hoort en stimuleren dat inwoners het gewenst gedrag laten zien. Om hier invulling aan te geven zetten we een bureau in dat gespecialiseerd is in gedragsverandering.
2. Wijkgerichte interventies. De verschillende wijken in Zwolle kennen verschillende wijzen van inzamelen en daarmee ook verschillende problematiek. In samenwerking met de wijkregisseurs kijken we waar we welke communicatiemiddelen inzetten.
3. Kalendercommunicatie. Gedurende het jaar zijn er verschillende momenten (haakjes) die we kunnen gebruiken in de communicatie. Denk aan oud & nieuw (frituurvet/glas), begin lente (snoeiafval), eind zomer (uitzoeken van de kledingkast), maar ook dagen als World Cleanup day en Dag van de Duurzaamheid. Er is een inhaakkalender vanuit de branchevereniging NVRD beschikbaar en we bepalen per kwartaal waar we op inhaken met communicatie.
4. Algemene communicatie. Er zijn verschillende maatregelen beschreven in het uitvoeringsplan, waarbij communicatie zal ondersteunen.

Financiën

Bij het vaststellen van de kadernota Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 zijn ook de maatregelen en bijbehorende financiën voor 2025 en 2026 meegenomen. In het Uitvoeringsplan worden de financiële consequenties van de voorgestelde maatregelen inzichtelijk gemaakt. Naast reguliere inzet van uren en middelen is aanvullend budget nodig van € 352.500 voor het uitvoeren van de maatregelen in 2025. Dit budget is onderdeel van de begrotingsaanvraag 2025. De eenmalige incidentele kosten van € 252.500 worden in 2025 gedekt vanuit de Voorziening Afval. De meerjarige incidentele kosten (€ 100.000) voor 2025 en verder kunnen worden gedekt vanuit de Afvalstoffenheffing.

Datum

6 november 2024

Bovenop de € 100.000 aan meerjarig incidentele middelen is voor 2026 ook een budget van € 50.000 nodig voor communicatie, monitoring en controle kwaliteit grondstoffen en preventiemaatregelen. Het gaat dus in totaal om € 150.000 aan meerjarig incidentele middelen. Omgerekend is dat ongeveer € 2,50 per aansluiting (prijsspeil 2025). Dit wordt vanaf 2026 meegenomen in de berekening van en daarmee gedekt door de afvalstoffenheffing. Bij het opstellen van het volgende Uitvoeringsplan (periode 2027-2028) worden nieuwe maatregelen voorgesteld met daarbij een inschatting van de kosten.

Risico's

Sinds 1 januari 2023 kent de gemeente Zwolle het tarief op restafval. Dit is, net als de invoering van het omgekeerd inzamelen, een grote beleidswijziging. Dergelijke wijzigingen hebben tijd nodig om 'te landen'. De maatregelen die nu worden voorgesteld hebben niet de enorme impact op de hoeveelheid restafval die de invoering van het tarief op restafval wel heeft. De voorgestelde maatregelen hebben tot doel de kwaliteit en hoeveelheid van de ingezamelde grondstoffen te verbeteren voor betere recycling. Het effect van deze maatregelen is niet direct zichtbaar. Hierdoor kan het in eerste instantie lijken dat de maatregelen op korte termijn geen effect hebben.

Vervolg

Het college en de gemeenteraad worden jaarlijks geïnformeerd over de resultaten van de inzameling. In deze jaarrapportage geven we ook aan wat de stand is van de verschillende maatregelen die zijn en worden uitgevoerd. In 2026 wordt begonnen met het opstellen van een nieuw Uitvoeringsplan voor de jaren 2027 en 2028.

Openbaarheid

Openbaar